

**Internasjonalt mangfold
I kristiansand**

**Strategi for etnisk likestilling
2004 – 2009**

VEDLEGG

**FORSLAG TIL ANBEFALTE
PERIODEMÅL OG TILTAK**

Kristiansand kommune har utarbeidet strategi for etnisk likestilling for perioden 2004 til 2009. Forslag til anbefalte periodemål og iverksettelse av disse fremkommer i dette vedlegget. Intensjonen er at periodemålene kan implementeres i sektorenes handlingsprogrammer.

Forslag til anbefalte periodemål

Kapittel 4: Oppvekst, barnehage og undervisning

Anbefalinger til felles periodemål for oppvekst

Nr.	Periodemål	Hvordan
1.	Det er en stor grad av tverretatlig samarbeid når det gjelder arbeidet med minoritetsspråklige barn og ungdom. <u>Status:1/12-2003</u> - Skoleetaten har en konsulent innenfor området i 100 % stilling. Ca. 50 % av stillingen brukes til veiledning i skolene. - Barnehageetaten bruker i alt ca. 35 % av et årsverk til minoritetsspråklig arbeid. - Det ble avholdt minst 2 tverretatlige samlinger i 2003: ”Hvem, hva, for”- torg” for å synliggjøre alle som arbeider med minoritetsspråklige barn og ungdom. Samt et frokostmøte i regi av Flyktning-tjenesten.	<u>2005 (Rådmann)</u> Det avholdes minst seks tverretatlige møter i løpet av kalenderåret. Der møter en fra aktuelle etater. To av samlingene utvides med antall deltakere. Aktuelle aktører kalles inn.
2.	Rundt nyankomne familier og enslige mindreårige er det tverretatlig støttegrupper der skolene også er med. <u>Status:</u> Det er en del slike grupper, men det er uoversiktlig og noe tilfeldig.	<u>Fra august 2005 (Barnehage- og skoledirektør)</u> Mottaksskolen og barnehageetaten ser til at aktuelle familier har støttegrupper. Det samme gjelder enslige mindreårige.
3.	Barn som har traumatiske opplevelser oppdages og får hjelp på et tidlig tidspunkt etter ankomst til kommunen. <u>Status:</u> En del av disse barna får hjelp. Men det er tilfeldige rutiner og planer for dette.	<u>Fra august 2004</u> Innenfor stillingsvolumet på Mottaksskolen skal det være minst 1 miljøarbeider <u>Fra 2005 (Rådmann)</u> Det lages en tverretatlig plan for å hjelpe barn som kommer med traumer. Planen må inneholde rutiner for å fange opp disse barna, samt et program for behandling og annen hjelp.

4.	Arbeidsgiverpolitikk når det gjelder tilsettingsforhold, arbeidsforhold og ressursutnyttelse er bedret overfor morsmåslærerne. <u>Status:</u> Skolesektoren har 1,9 % minoritetsspråklig ansatte, mens snittet i kommunen er 4,3 %. Barnehagesektoren har 6,9 %. En stor del av innvandrerne som er ansatt har stillinger uten fast ansettelse og arbeider deltid. Av ca. 35 morsmåslærere er det to som har fast tilsetting, resten er på årlige engasjement. Mange av disse lærerne har hatt slike årsvikariater i over 10 år.	<u>2004 (Personaltjenesten)</u> Rullering av plan for rekruttering av innvandrere går gjennom disse forhold og foreslår tiltak for å bedre arbeidsgiverpolitikken.

Anbefalinger til periodemål for barnehage

Nr.	Periodemål	Hvordan
1.	De fleste minoritetsspråklige førskolebarn går i en barnehage hvor det stimuleres til tospråklig og sosial integrering. (Fra Handlingsprogram (HP) s.102) <u>Status: pr 1/12-2003</u> - Ca. halvparten av minoritetsspråklige barn går i barnehagen.	<u>Fra august 2005 (Barnehagedirektør)</u> Man utformer tiltak som øker deltakelsen blant minoritetesbarn i barnehagene. Ny tilskuddsordning fra 1.aug -04 gjør at man kan utforme tiltak tilpasset lokale forhold. Man vurderer ulike tiltak: - Forsøksordning, med eller uten statlige midler, gis det gratis opphold i barnehager i en kjernetid for noen minoritetsspråklige førskolebarn. - En starter opp igjen med 2- 3 ”åpne” barnehager. (minst 1 fra august 2005)
2.	I barnehagene stimuleres det til tospråklig og sosial integrering. (Fra HP s.102) <u>Status:</u> - I barnehagen foregår det alltid sosial integrering. - Statsstøtte tospråklig assistenter utløses når det er minst to med samme språk i en barnehage og ikke ved <u>behov</u>. - Det er i alt ca. 20 tospråklige assistenter ved barnehagene i Kristiansand.	<u>Fra august 2004 (Barnehagedirektør)</u> Da nye regler for statsstøtte til tospråklige assistenter gjelder fra august 2004, brukes disse assistenter mot førskolebarn som trenger det mest.

3.	Barnehageenhetene arbeider bevisst og systematisk med språk/begrepsinnlæring for minoritetsspråklige førskolebarn. (Fra HP s.102) <u>Status:</u> - Det foregår stadig språk- og begrepsopp-læring i en barnehage. - Avdelingslederne bevisstgjøres på dette med jevne mellomrom. - Tospråklige assistenter arbeider spesielt med dette overfor noen av barna.	<u>2005</u> I følge statlige signaler overføres det noe øremerkede tilskudd for norskopplæringen i grunnskolen til språkopplæring for førskolebarn. <u>August 2005 (Barnehagedirektøren)</u> Veiledningen overfor barnehagene styrkes ved at det hos barnehagedirektøren omorganiseres / tilføres en veileder mv. i 100 % stilling.
4.	Barnehagene er en viktig arena for kontakt og samarbeid med foresatte til minoritetsspråklige førskolebarn <u>Status:</u> - Det er stadig uformell kontakt mellom foresatte og ansatte i barnehagen. - Foresatte til minoritetsspråklige deltar på foreldremøter. - Det er minst 1 samtale med foreldre hvert år.	<u>August 2005 (Barnehagedirektøren)</u> Veiledningen overfor barnehagene styrkes ved at det hos barnehagedirektøren omorganiseres / tilføres en veileder mv. i 100 % stilling. <u>Januar 2005 (Barnehagedirektøren)</u> Barnehageetaten oppretter kontakt med innvandrersorganisasjoner

Anbefalinger til periodemål for skole

Nr.	Periodemål	Hvordan
1.	Kvaliteten i norskopplæring og i andre fag for minoritetselever er økt <u>Status:1/12-2003</u> - Det har ikke vært spesielle kvalitetsundersøkelser på opplæring av minoritetsspråklige elever. Kvaliteten er derfor delvis ukjent. - Veilederstillingen ble våren 2002 redusert til 50 %. - Det er tilbud om leksehjelp ved noen skoler. - En del av de minoritetsspråklige elevene går i SFO. - Det er mangler på læremidler, spesielt for nyankomne på ungdomstrinnet.	<u>Vinter 2005 (Skoledirektøren)</u> I forbindelse med opplæringen av minoritetsspråklige gjennomføres det kvalitets/brukerundersøkelser. Dette gjelder også Mottaksskolen <u>Januar 2005 (Skoledirektøren)</u> Stillingen som veileder innenfor fagområdet økes igjen fra 50 til 100 %. Veiledningen skal rettes mest mot ungdomstrinnet. <u>Januar 2005 (Skoledirektøren)</u> Ved omprioriteringer opprettes det en budsjettpost for leksehjelp. Skoler og frivillige organisasjoner kan få midler fra kontoen. <u>August 2005 (Skoledirektøren)</u> Minoritetsspråklige elever som har et sterkt behov for ekstra begreps- og språkstimuleringstilbud, og/eller er sterkt

		traumatiserte, får tilrettelagte tilbud ved nærskolens SFO. <u>Januar 2005 (Skoledirektøren)</u> Det utvikles enkle læremidler på data for nyankomne, spesielt på ungdomstrinnet. Disse legges på en hjemmeside slik at alle lett får tak i dem.
2.	Antall morsmåslærere og andre tospråklige lærere og assistenter er økt og er en naturlig del av skolens personalgrupper. <u>Status:</u> -I skoleetaten/ved skolene er det 1,9 % ansatte med minoritetsspråklig bakgrunn. Da er morsmåslærere med. I barnehage-sektoren er det 6,9 %. Snittet i kommunen er 4,3 %.	<u>Fra januar 2005 (Skoledirektøren)</u> I forbindelse med den årlige ansettelsesrunden, tar rektorene hvert år minst en tospråklig godkjent lærer inn til intervju. <u>2008 (Skoledirektøren)</u> De fleste skoler har minst en tospråklig, godkjent lærer i minimum 80 % stilling
3.	De som arbeider med disse elevene er motiverte for oppgaven og skal ha egnet kompetanse. <u>Status:</u> - De som arbeider med disse barna er blitt tilbudt de vanlige "skal/kan"-kursene innenfor norsk og matematikk. - Tilbudet er ikke gitt morsmåslærere. - Faglig påfyll gis også på "Noa-treff", hver måned, og andre tilfeldige kurs og møter.	<u>Fra august 2004 (Skoledirektøren)</u> Alle lærere som har over 5 særskilte timer med minoritetsspråklige i uka, tilbys "skal"-kurs hvert skoleår.
4.	NOA - nettverket utvikles videre som erfarings- og kompetanseforum for de som arbeider med elevgruppa <u>Status:</u> -Det har vært en foreløpig plangruppe for "Noa-treffene" for våren 2004. - I 2002/3 var det ca. 10 "Noa-treff".	<u>August 2004 (Skoledirektøren)</u> Det opprettes en styringsgruppe for Noa-nettverket. Den består av en representant fra hver av "Fokusskolene", en representant fra Mottaksskolen, en fra PPT, en fra Pedagogisk senter og en fra skolekontoret.
5.	Det er etablert et godt samarbeid mellom ungdomsskoler og videregående skoler i forbindelse med minoritetsungdom <u>Status:</u> - Rådgiverne i kommunen innbys til	<u>Fra august 2004 (Skoledirektøren)</u> Det avholdes minst et felles "Noa-treff" mellom lærere på ungdoms trinnet og aktuelle lærere fra videregående skoler i kommunen.

	samlinger med videregående skoler i fylket. - Det har pr. 1/12-2003 ikke vært noen felles samlinger/ kurs for lærere som arbeider med minoritetsspråklige elever i ungdomsskoler i kommunen og videregående skoler.	<u>Fra august 2004 (Skoledirektøren)</u> Det opprettes et felles møteforum for skoleledere ved videregående skoler og aktuelle grunnskoler, med minst ett møte i skoleåret.
6.	For å hindre konflikter, vold og rasisme bruker skolene egne handlingsplaner og kommunens planer som gjelder for dette arbeidet <u>Status:</u> - Kommunens strategiplan, ”Utredning om sosiale konflikter, vold og rasisme”, er sendt alle skoler. Momenter for skolene er fremhevet.	<u>August 2005 (Skoledirektøren)</u> Hver skole har oppdatert sine planer for antirasistisk arbeid. I disse planer ligger også det daglige holdningsarbeidet. <u>Fra august 2005 (Skoledirektøren)</u> Emnet tas opp på et ”Noa- treff” hvert skoleår.

Forslag til anbefalte periodemål

Kapittel 5. Levekår, helse- og sosialtjenester

Anbefalinger til felles periodemål for levekår, helse- og sosialtjenester

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Alle sektorer samarbeider på tvers av fag og profesjoner for å legge til rette for integrering og deltakelse <u>Status:</u> Det er ingen formelle samarbeidsgrupper i dag. Det er likevel utstrakt samarbeid, men noe uoversiktlig og løst i formen.	Etablere flerfaglig forum for etnisk minoritetsarbeid med minst 4 møter i året. Det nedfelles i lederavtalene at flerfaglig forum skal brukes i arbeid med etniske minoriteter. Det opprettes samarbeidsgrupper også på operativt nivå (saksbehandlernivå).
2.	Helse- og sosialtjenestene benytter seg i større grad av frivillige organisasjoner og flyktningguide gjennom Røde Kors i arbeidet med minoritetsetniske. <u>Status:</u> Det er etablert samarbeid med prosjekt Flyktningguide gjennom Røde Kors, 30 - 40 flyktninger er tildelt guide i Kristiansand kommune.	Opprette tettere samarbeid med frivillige organisasjoner gjennom møter og ulike samarbeidsprosjekter. Flerfaglig forum inviterer frivillige organisasjoner til møte minst 1 gang pr. år.

Anbefalinger til periodemål Flyktningtjenesten

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Bosetning av flyktninger i tråd med politiske vedtak. <u>Status:</u> 2003: 150 personer + familiegjenforeninger	80 personer (inkludert familiegjenforeninger) pr. år.
2.	Hvert år skal 60 % av bosatte voksne flyktninger føres fram til arbeid eller kvalifiserende utdanning innen 2 år, slik den nye introduksjonsloven legger opp til. <u>Status:</u> Dagens nivå ca. 50 %	Bosatt 2004 60 % innen 2006 Bosatt 2005 60 % innen 2007 Bosatt 2006 60 % innen 2008 Bosatt 2007 60 % innen 2009 Bosatt 2008 60 % innen 2010

Anbefalinger til periodemål Flyktinghelsetjenesten

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Helsetilbudet er opprettholdt og utvidet gjennom videre satsning på systematisk tverrfaglig samarbeid i den kommunale helse- og sosialtjenesten . <u>Status:</u> Det er tverrfaglig samarbeid i dag. Helsetilbudet er preget av utfordringer knyttet til språkforståelse hos brukere.	Beholde og øke samarbeid på ulike arenaer, spesielt med flyktingtjenesten. Forbedret dialog med brukerne, dette oppnås bl.a. gjennom bedre språkforståelse hos brukerne. Introduksjonsordning og norskundervisning er sentral.
2.	Flyktinghelsetjenestens tilbud er videreutviklet og forsterket slik at man er bedre i stand til å ta imot traumatisert klienter. <u>Status:</u> Det er en utfordring å gi alle brukerne et godt nok tilbud ifht. tid og ressurser.	2005 Bruke større del av integreringstilskuddet til styrking av Flyktinghelsetjenesten. Økt med 50 % stilling.
3.	Det er god flyt i samarbeidet mellom flyktinghelsetjenesten og EBT <u>Status:</u> Det er samarbeid, men noe tilfeldig og løst.	Etablere samarbeidsmøter med EBT 4 ganger pr.år
4.	Det er gode samarbeidsrutiner med ulike aktører • Bedre samarbeid mellom flyktinghelsetjenesten og fastlegene • Gode overføringsrutiner mellom flyktinghelsetjenesten og de øvrige kommunale tjenester. <u>Status:</u> Det er samarbeid, men noe tilfeldig og løst. Gode overføringsrutiner av pasientjournaler	Opprette mer formelle overføringsrutiner mellom flyktingtjenesten og kommunale tjenester og fastleger. Bedre språk og kulturforståelse i brukergruppen vil kunne gi bedre forståelse og vil lette overføring og samarbeid med andre instanser, både fastleger og kommunale tjenester. Introduksjonsordning og norskundervisning er sentral.
5.	Psykososial helse hos brukerne av Flyktinghelsetjenesten kartlegges. <u>Status:</u> Det er ingen kartlegging av dette i dag.	2005 Statistisk kartlegging av traumatiserte klienter ved Flyktinghelsetjenesten.

Anbefalinger til periodemål Helse- og sosialtjenesten

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Introduksjonsordningen har et differensiert tilbud som også favner kvinner i fruktbar alder og kronisk syke slik at disse får tilfredsstillende opplæring i språk og samfunnsfag. <u>Status:</u> Det er en mor/barngruppe i tilknytning til undervisning i norsk på Voksenopplærings-senteret.	Barnepass ordninger, alternative tidspunkter enn 8-4, deltids kurs. Tiltak via helsestasjon, psykiatrisk sykepleier, familiesentrene.
2.	Ansatte i helsestasjonsvirksomhet, psykiatriske sykepleiere, sosialfaglige ansatte og allmennleger har økt kompetanse ifht. minoritetsetniske. <u>Status:</u> Det er kompetanse på dette området i dag, men ansatte har behov for kompetanseøkning.	Det bør satses på kortere kurs i flerkulturelt arbeid. Kommunen bør inngå samarbeid med f.eks HIA og en bør se på kommunens flyktnings-tjenestes ansvar for kompetanseoppbygging.
3.	Tjenestene har konstruktivt samarbeid med frivillighetssentralene i bydelene. <u>Status:</u> Det er i dag et konstruktivt samarbeid med frivillighetssentralene, men minoritetsetniske har ikke vært en prioritert gruppe.	Fokus på behov og ressurser hos minoritetsetniske for å få til et konstruktivt tilbud på frivillighetssentralene.
4.	Tjenestene arbeider med mer forebyggende arbeid så som nærmiljøarbeid og nettverksarbeid i bydelene. <u>Status:</u> Det er tilført sosialfaglige stillinger i helsetjenesten. Arbeidsoppgavene til disse er blant annet å ha fokus på nærmiljø og nettverksarbeid.	Legge til rette for samarbeid mellom tjenestene for å få til et styrket tilbud.

5.	Helsestasjonsvirksomheten har styrket sin mor/barn veiledning overfor minoritetsspråklige og bidrar til integrering blant annet gjennom samarbeid med andre sektorer, for ulike samarbeidsprosjekter eksempel åpen barnehage. <u>Status:</u> Vågsbygd har i dag åpen barnehage med 4 åpningssteder. Slettheia bydel har ved hjelp av intern ressursfordeling i bydelen fått styrket helsestasjonsvirksomheten og skolehelsetjenesten med 30 % stilling.	Styrke individuell tilpasset veiledning.
6.	Tilbud om fysioterapi til funksjonshemmede barn er styrket, deriblant overfor barn med flyktningbakgrunn. <u>Status:</u> På grunn av økt etterspørsel etter fysioterapi til funksjonshemmede barn, både for barn med etnisk norsk bakgrunn og etnisk minoritetsbakgrunn er kommunens tilbud langt dårligere enn tidligere. Kommunen klarer ikke å følge opp på den måten utredningsinstansen, sykehuset, anbefaler.	Styrke tilbudet om fysioterapi ved å bruke større del av integreringstilskuddet til denne tjenesten.
7.	Omsorgstjenesten ved EBT kartlegger antall brukere med minoritetsbakgrunn <u>Status:</u> Ingen kartlegging av dette i dag.	2005 Antall minoritetsetniske brukere er kartlagt

Anbefalinger til periodemål bosetting og bomiljø

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Boligarbeidet overfor minoritetsetniske er styrket. <u>Status:</u> Opprettet 4 sosialfaglige stillinger for individuell oppfølging i bydelene. Opprettet 2 ekstra sosialfaglige stillinger på boligjenesten. Disse stillingene vil også styrke arbeidet i forhold til den minoritetsetniske gruppen..	2005 Opprette vaktmesterstilling/miljøarbeider til informasjon og praktisk veiledning. Jmf. "Boligsosial handlingsplan.2002". Videreføring og utvikling av oppfølgingsarbeidet, via de sosialfaglige stillingene i bydelene. Fokus på nærmiljøarbeid og nettverksarbeid.

2.	Informasjon og informasjonsmateriell om bolig og "hvordan bo" er bedret. <u>Status:</u> Det brukes i dag aktivt tolk i møte med minoritetsetniske. Noe informasjonsmateriell finnes og brukes av flykningtjenesten i dag. UDI /Husbanken har utarbeidet video/DVD på 9 forskjellige språk som kan brukes.	Aktiv bruk av oversettelser av generell boliginformasjon. Aktiv bruk av tolk. Det lages brosjyrer om hvordan bo i Norge. Lages på flere språk.
3.	Politikk for bosetting og boligplanlegging for etniske minoriteter er mer synliggjort i Kommuneplanen og Handlingsprogram. <u>Status:</u> Det er i dag ervervet utleieboliger med støtte fra husbanken som skal tildeles minoritetsetniske familier og enslige.	2005 Man har en uttalt politikk ifht. bosetting av minoritetsetniske i Kommuneplanen og Handlingsprogram.
4.	Det er flere minoritetsetniske som eier egen bolig. Rask etablering i selveid bolig bidrar til selvstendigjøring. <u>Status:</u> Barnefamilier og minoritetsetniske personer er prioriterte grupper for tilskudd og låneordninger og bostøtteordningene hos husbanken. Boligtjenesten bruker aktivt disse virkemidlene.	Boligtjenesten vurderer mulige finansieringsløsninger for å kjøpe bolig blant førstegangsbosatte, særlig barnefamilier.

Anbefalinger til periodemål for barn og unge

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Barnevernet får mer kontakt med minoritetsgruppene, f.eks gjennom innvandrersorganisasjoner og andre ressurspersoner <u>Status:</u> Mottakskonsulentene har jevnlig møter på Mottaksskolen	<u>Fra august 2004</u> Tettere kontakt med KIM. Holde interne kurs hvor representanter fra ulike innvandrersorganisasjoner forteller om ”deres kulturelle koder”.
2.	Barneverntjenesten har økt kompetanse innen fagfeltet <u>Status:</u> Flere ansatte innen barnevern har og tar videreutdanning innen etnisk barnevern	<u>Fra august 2004</u> Barnevernet finner ressurspersoner i minoritetsforeninger. Ved hjelp av disse ressurspersonene ønsker barneverntjenesten å heve sin kompetanse ifht arbeid med minoritetsspråklige familier Oppfordre og stimulere ansatte til å ta videreutdanning innen etnisk barnevern.
3.	Det finnes beredskapshjem, fosterhjem og støttekontakter med minoritetsbakgrunn <u>Status:</u> Pr. i dag er det noen få støttekontakter og besøkshjem med minoritetsetnisk bakgrunn.	<u>Fra august 2004</u> Barnevernet arbeider målbevisst for å få et utvalg av støttehjem o.l. for barn fra disse familier.

Forslag til anbefalte periodemål

Kapittel 6. Arbeid og kvalifisering

Anbefalinger til periodemål knyttet til Introduksjonsordningen

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Introduksjonsordningen er innført og har videreført og styrket heldagstilbudet med språkopplæring og praktisk opplæring kombinert med arbeidspraksis på ordinære arbeidsplasser. <u>Status:</u> Vedtatt innført 1.09. 2004.	Samarbeid rundt introduksjonsordningen er formalisert gjennom møter i flerfaglig forum for integreringsarbeid. <u>Ansvar:</u> KVO, Undervisningssektor, Flyktningtjenesten Helse- og sosialsektoren
2.	Introduksjonsordningen sikrer et kvalitetsmessig godt program for den enkelte. <u>Status:</u> Kvalifiseringsstøtte startet i -99, innfører Introduksjonsordning sep.-04. Arbeidet skal forbedres i tråd med den nye introduksjonsloven.	- Deltakerne sikres differensiert undervisning. Kvaliteten sikres ved at planlegging og evaluering foretas i flerfaglig forum, minst en gang pr.halvår. - Kvinner har et tilfredsstillende undervisningsopplegg, mor/barngrupper <u>Ansvar:</u> KVO, Undervisningssektor, Flyktningtjenesten Helse- og sosialsektoren.
3.	Aktørene i Introduksjonsordningen vurderer bruk av nye tilbud slik at disse er tilpasset målgruppen <u>Status:</u> Utprøver i dag ordning med ambulerende lærer, der en gir norskopplæring ved utplassering i praksis i private bedrifter. (Forsøk avsluttes mars 2004)	Utformer nye metoder/tiltak: - Gjør norskundervisningen mer differensiert for eksempel med ambulerende lærer - Kombinerer norsk med arbeid/praksisplass i kommunen og private bedrifter <u>Ansvar:</u> KVO, Undervisningssektor, Flyktningtjenesten Helse- og sosialsektoren

Anbefalinger til periodemål generelt for arbeid og kvalifisering

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Kommunen styrker arbeidet med å få innvandrere i arbeid. Flere minoritetsetniske med lang botid i Kristiansand har fått jobb eller tilbud om kvalifisering. <u>Status:</u> Etter evalueringen av sosialtjenesten i -03, er samarbeidet mellom Aetat, trygdekontor og sosialtjenesten, overfor langtidsledige skjerpet.	Kommunen har bedret sitt tilbud overfor målgruppen via samarbeid med Kvalifiseringstjenesten, Flyktningetjenesten, sosialkontor og Aetat. Man intensiverer tiltak som passer målgruppen.. <u>Ansvar:</u> Alle sektorer, Sosialtjenesten, Kvalifiseringstjenesten, Aetat
2.	Det er kartlagt hvor mange minoritetsetniske som har botid på mer enn 3 år og som mottar bistand/sosialhjelp og innsatsen for å få disse i jobb er intensivert. <u>Status:</u> Ikke påbegynt.	Kartlegging gjennomført i 2004 <u>Ansvar:</u> Kristiansand sosialkontor og Flyktningtjenesten. Kvalifiseringstjenesten og Aetat følger brukerne opp etter at sosialkontoret har henvist.
3.	Det er kartlagt hvor stor andel minoritetsetniske det er blant arbeidsledig ungdom og unge voksne og flere minoritetsungdom har fått jobb eller tilbud om kvalifisering. <u>Status:</u> Kartlegging ikke påbegynt. Ung-etat startet opp høst-03. Formannskapsvedtak 11.02.2004; <i>ønsker at det tas kontakt med Fylkeskommunen med sikte på å utarbeide et samarbeidsprosjekt med målsetting:- Å redusere antall drop-outs i Kristiansand.- Å samkjøre ressurser og tiltak rettet mot drop-out problematik.</i> Dette gjelder også minoritetsspråklige.	Kartlegging gjennomført i 2004. Hensiktsmessige tiltak igangsettes, økt fokus på minoritetsungdom i allerede eksisterende Camilla/ Henrik, Gateakademiet etc. Tilrettelegge for sommerjobber i kommunen for minoritetsungdom. Bedre samarbeidet med fylkeskommunen for å bedre oppfølgingen ved overgangen fra grunnskole til videregående. Ansvar: Ung-etat, Kvalifiseringstjenesten, Undervisningsdirektøren

4.	Kommunen påvirker fylkeskommunen til å intensivere arbeidet med godkjenning og realkompetansevurdering <u>Status:</u> Det er et problem å få til realkompetansevurdering slik Rundskriv F-16-03 om Opplæringsloven, realkompetansevurdering forutsetter. Her ilegges Fylkeskommunen en plikt til å gi slik vurdering.	Man søker å påvirke fylkeskommunen og videregående skoler for å få fortlgang i vurdering av realkompetanse. <u>Ansvar:</u> Direktørene for H/S og Undervisning
5.	Tverretatlig samarbeid om kvalifisering styrkes <u>Status:</u> Det er et svært godt samarbeid i dag, dette fortsettes.	Flerfaglig forum for integreringsarbeid er opprettet. Denne gruppen har møter med aktuelle aktører ifht. kvalifisering minst to ganger pr. år, hvor man legger strategier for samarbeidet.. <u>Ansvar:</u> Alle sektorer, tiltakskontoret, flerfaglig forum for integreringsarbeidet i samarbeid med arbeidsmarkedsetat, Aetat - Intro, LO og NHO.

Forslag til anbefalte periodemål

Kapittel 7. Kultur og fritid

Anbefalinger til periodemål Kulturkontoret/Kulturdirektøren

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Delutredning til strategiplanen utarbeidet. <u>Status:</u> Delutredning er igangsatt innen festivaler og musikk. De andre blir igangsatt i perioden.	Synliggjøring av de etniske minoritetenes kulturelle uttrykksformer tas med i aktuelle delutredninger.
2.	Den kulturelle skolesekken har innhold som sikrer alle elever i grunnskolen et allsidig og tilrettelagt møte med ulike kulturuttrykk. <u>Status:</u> Samarbeid med skole og kulturinstitusjoner. Arbeidet er igangsatt.	Få frem byens etniske minoriteters kulturuttrykk i arbeidet med den kulturelle skolesekken.
3.	Satsing på å synliggjøre og sette fokus på det etniske mangfoldet. <u>Status:</u> Ligger i det daglige arbeidet å synliggjøre. Nye tiltak er ”Nye Stemmer 1905-2005”. Sektoren har p.t. ikke egne/øremerkede midler til arbeid rettet mot deltakelse, integrering og samhandling inne kultur / fritidsfeltet.	Synliggjøre de etniske minoritetenes uttrykk ved markering av 1905-2005 Gi rom for kulturinnslag av byens etniske minoriteter ved Kulturnatta. En av flaggstengene på Torvet settes av til markering av nasjonal og merkedager for alle etniske grupper og nasjonaliteter i kommunen. Avklare kommunale stimuleringsmidler til Kultursektorens integreringsarbeid, både styrking av bibliotektilbudet og stimuleringsmidler for deltakelse, samarbeid og integrering. Sektorens nettsider gir linker til aktuelle tiltak og arrangement.
4.	Sikre kompetanseheving for sektorens ansatte innen det flerkulturelle etniske mangfoldet. <u>Status:</u> Ansatte gis påfyll jevnlig innen aktuelle tema via interne temamøter og deltakelse på kurs og seminarer.	Innarbeides som eget tema i enhetenes kompetanseplaner.

Anbefalinger til periodemål Kristiansand Folkebibliotek

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Gode bibliotekstilbud til ungdom via prosjektet– et sted å være – et sted å lære. <u>Status:</u> Søkt midler fra UDI og BFD til prosjekt 2004-06. Søknad innvilget for 2004.	Miljøarbeider i ungdomsavdelingen ved hovedbiblioteket og Hellemyr bibliotek . Prøve ut ulike former for leksehjelp. Yrkesveiledning – ajourføring av studiemateriellavd. i hovedbiblioteket.
2.	Bidra mer aktivt i norskundervisningen for voksne på Kristiansand Voksenopplæringscenter. <u>Status:</u> Et ønsket samarbeid som nå kan startes.	Samarbeid med KVO om introduksjonsprogrammet.
3.	Videreutvikle hovedbiblioteket som informasjonssenter. <u>Status:</u> Driver mye informasjonsarbeid i dag ovenfor etniske grupper.	Hovedbiblioteket som en av to informasjonssentre for byens innvandrere i samarbeid med KVO. (Det andre info-senteret er KVO, for innvandrere, spesielt i mottaksfasen.) Kulturarrangementer med fokus på ”det globale i det lokale”. Undersøke mulighet for oppstart av kvinnegruppe.
4.	Styrke Biblioteket som en god møteplass. <u>Status:</u> Hovedbiblioteket er byens største møteplass mellom etniske minoriteter og majoriteten.	Datakurs for seniorer hvor lærerne er unge med minoritetsbakgrunn. Utstillinger med tema fra minoritetsgruppene rettet mot den norske befolkningen. Arrangement for småbarn. Brukerundersøkelse ifht. det flerkulturelle Kristiansand.

Anbefalinger til periodemål Fritidsetaten

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Trygge og gode møteplasser for ungdom og for nærmiljøene. <u>Status:</u> Etaten har i dag 12 hus og lokaler det drives aktivitet i, enten av etaten selv eller i ulike samarbeidsformer med andre. Nye skoler har flerbrukslokaler som Fritidsetaten fyller med aktivitet.	Møteplassene legges til rette for minoritetsbefolkningen med fokus på fleksible åpningstider, tilgjengelighet og pris. Det gis stimuleringsmidler (fra fritidsetatens tilskuddsordninger) til samhandling og kultur arrangementer mellom minoritet og majoritetsgrupper Bruk av hus/lokaler gjenspeiler befolkningens sammensetning og fremstår som kultursentre med mangfold.
2.	Drive åpne tiltak og prøve ut nye tiltak i samarbeid med ungdom. <u>Status:</u> Driver i dag ca 16 ungdomstiltak. Brukerne er med i utforming og styring av samtlige. Mange unge med minoritetsbakgrunn er brukere av tiltakene. Samarbeider også med lag/foreninger, foreldre, beboergrupper. Stadig nye aktiviteter og uttrykksformer, ”cross-over”aktiviteter, dukker opp på ungdomsfeltet. Mange av disse har basis i minoritetsgruppers ønsker og behov.	I alle åpne tiltak deltar ungdom med minoritetsbakgrunn i økende grad. Prøve ut nye tiltak, spesielt i bydel 1 og 4 Skole og fritid jobber tett sammen på Slettheia og Hånes Samarbeide med skolene om dialog og deltakelse ovenfor foreldre til barn og unge med minoritetsbakgrunn. Stimulere til etablering av nye tiltak og cross-overaktiviteter med lav terskel for deltakelse.
3.	Organisasjonslivet og øvrige frivillige aktører gis gode rammebetingelser i samhandling med det offentlige. <u>Status:</u> Alle våre hus/lokaler brukes av frivillige lag, beboergrupper og ad-hocgrupper. Vi har også samarbeid med frivillig sektor. Etaten administrerer tilskuddsordninger, både kommunale og statlige, hvor etniske foreninger og grupper er søkere.	Kommunen bistår med praktisk hjelp for bygging av ev. moske i sentrum. (tilrettelegging, søknadspapirer osv, ikke finansiering). Tilpasse lokalene våre i samarbeid med frivillige organisasjoner og ungdom. Koble sammen frivillige organisasjoner med minoritetsgruppenes egne grupper og foreninger. Organisasjonshjelp tilbyr sine tjenester til etniske minoriteters grupper og foreninger. Konklusjonene fra høringen i desember 2003 og våren 2004 inne kulturfeltet følges opp.

4.	Samsen kulturhus som arena for ungdoms kulturuttrykk og arrangementer med fokus på mangfold. <u>Status:</u> Samsen har flere etniske foreninger som brukere, mange unge med minoritetsbakgrunn bruker etatens tiltak på huset og mange unge driver sine egne tiltak.	Scene hvor mangfold blomstrer innen unges egne uttrykksformer. Tilrettelegge for frivillige organisasjoners egenaktivitet rettet mot mangfold og integrering. Stimulere til flere selvstyrte aktiviteter av og med ungdom. Gi kurstilbud innen nye og cross-over aktiviteter spesielt rettet mot unge med minoritetsbakgrunn.
5.	Økt fokus på internasjonalt ungdomsarbeid <u>Status:</u> En stilling øremerket internasjonal arbeid er plassert på Samsen. Etaten driver noe utveksling innen EU og andre ordninger og er med i volunteerutvekslingen.	Gi informasjon til minoritetsgrupper om utvekslingsprogrammene Synliggjøre mangfoldet av etniske merkedager via informasjon og arrangement.
6.	Følge opp utjamningsmelding og Utredning om sosiale konflikter, vold og rasisme. <u>Status:</u> Utjamningsmeldingen viser sammenheng mellom den nye frivilligheten og ny-fattigdom hvor unge ikke kan delta på kultur/fritidsarenaene. SVR-utredningen (sosiale konflikter, vold og rasisme) har flere tiltak som angår kultursektoren.	Tilrettelegge tiltak i områder hvor det er lav deltakelse i fritidsaktiviteter i samarbeid med foreldre og foreninger Tiltak som angår kultursektoren i Utredning om sosiale konflikter, vold og rasisme følges opp via sektorens vikrsomhetsplaner. Utforske ulike muligheter for å få voksne med minoritetsbakgrunn til å bli ledere i frivillige organisasjoner og fritidsarbeider.

Anbefalinger til periodemål Idrettsetaten

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Handlingsplan for aktivitet følges opp <u>Status:</u> Kapasiteten i haller og baner nærmer seg fullt. Tilrettelegge for utnyttelse av eventuell ledig kapasitet på formiddagen samt i perioden fra skoleslutt til kl 16.00.	Oppfordre samarbeidsparter til å vektlegge mangfold i deltakelse ved deres ulike tiltak/arrangement.

2.	”Storbyprosjektet” videreføres <u>Status:</u> Nasjonalt prosjekt med stimuleringsmidler til idrettslag ”lokal tilhørighet og integrering” – en av målgruppene er innvandrere	Dialog med idrettslagene for å skape gode tiltak og nye løsninger.

Anbefalinger til periodemål Kulturskolen

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Kulturskolen utprøver nye undervisningsmetoder i ny – cirkus. <u>Status:</u> Ny-cirkus igangsatt dette skoleåret. Evt. videreføring åpner for nye aktiviteter.	Se på mulige aktiviteter med basis i minoritetsgruppene kultur som kan inngå i ny-cirkus og i Kulturskolens ordinære tilbud.
2.	Kulturskolen driver ”Scene for alle” <u>Status:</u> Tiltak igangsatt dette skoleåret – 3-årig prosjekt rettet mot innvandrerbarn med traumer.	Videreføre prosjektet. Vurdere samarbeid med andre enheter/frivillig sektor for å utvide tilbudet

Forslag til anbefalte periodemål

Kapittel 8. Tverrsektorielle tema

Anbefalinger til periodemål tolketjenesten

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Flere tjenester benytter seg av Tolketjenestens tilbud om kurs i bruk av tolk. <u>Status:</u> For få tjenester benytter seg av tilbudet i dag. Tilbud om kurs ”riktig bruk av tolk” lagt ut i personaltjenestens kurshefte for 2004.	Oppfordre tjenestene til å benytte seg av kurstilbudet; ”riktig bruk av tolk”.

Anbefalinger til periodemål rekruttering av innvandrere til kommunale stillinger

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Målene fra ”Handlingsplan for rekruttering av innvandrere til kommunale stillinger” blir videreført og fulgt opp. <u>Status:</u> Arbeidet med planen rulleres, er påbegynt i februar 2004.	Planen rulleres i løpet av 2004. Sektorene iverksetter foreslåtte tiltak fra planen i løpet av perioden.

Anbefalinger til periodemål tverretatlig samarbeid

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Det er opprettet et flerfaglig forum for etnisk minoritetsarbeid. <u>Status:</u> Det er ingen konstituert gruppe i dag.	Etablere flerfaglig forum for etnisk minoritetsarbeid med minst 4 møter i året. Det nedfelles i lederavtalene at flerfaglig arbeid skal brukes i arbeid med etniske minoriteter.
2.	Det er opprettet samarbeidsgruppe på operativt nivå. <u>Status:</u> Det er ingen konstituert gruppe i dag, men det er samarbeid i mer løse former og fra ”sak til sak”.	Etablere samarbeidsgruppe på operativt nivå (saksbehandlernivå) i mer formelle former med minst 4 møter i året.

Anbefalinger til periodemål begrepsbruk

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Det er en større bevissthet rundt språk og bruk av begreper i forhold til minoritetsetnisk likestilling i kommunal språkføring. <u>Status:</u> Det er ingen helhetlig eller konsekvent bruk av begreper, f.eks i kommuneplan og andre kommunale planer.	Begrepet integrering, mangfold og etnisk likestilling er funksjonelle og inkluderende begreper. Dette gjenspeiles i kommuneplan, handlingsprogram og all annen offentlig, skriftlig språkføring i kommunen.

Anbefalinger til periodemål minoritetsperspektiv i tjenestene

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Minoritetsperspektivet gjenspeiles i skriftlig, muntlig og billedlig informasjon i alle tjenester. <u>Status:</u> Dette er ikke særlig synlig i dag, med noen unntak. Barnehagesektor har gjennomført annonsekampanje og informasjon til befolkningen med minoritetsperspektiv gjennom bl.a. foto av minoritetsbarn.	Tjenestene evaluerer sitt informasjonsmaterieell og oppdaterer dette i tråd med minoritetsperspektivet. All kommunal informasjon gjenspeiler minoritetsperspektivet, også de tjenester som er publikumsrettet; Byhallen, Kwartstikka, nettstedet og annen informasjonsvirksomhet.

Anbefalinger til periodemål kompetanseoppbygging

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Ansatte på alle nivå i alle sektorer får tilbud om kompetanseoppbygging i minoritetsspørsmål for å kunne betjene befolkningen på en likeverdig måte. <u>Status:</u> Ingen spesielle kurstilbud i kommunal regi. En rekke kurstilbud tilbys uten ifra, men det er tilfeldig hvordan disse benyttes.	Tilbud om kompetanseoppbygging koordineres av Personaltjenesten og gjennom tjenestenes opplæringsplaner. De tilrettelagte tjenestene; Flyktningtjenesten, KVO, Flyktningshelsetjenesten bidrar med kunnskap overfor andre ansatte. Koordineres av Personaltjenesten

Anbefalinger til periodemål frivillig sektor

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Det er økt kontakt med frivillige organisasjoner, minoritetsgrupper og ressurspersoner. <u>Status:</u> Kontakten med frivillige organisasjoner er tilfeldig og er ikke organisert i formelle former.	Flerfaglig forum oppretter en formell kontakt med Innvandrersorganisasjoner, KIM og andre frivillige organisasjoner, gjennom møter og ulike samarbeidsprosjekter. Flerfaglig forum inviterer frivillige organisasjoner til møte minst 1 gang pr. år Det søkes om FOU-midler til prosjekt for perioden 2004 -2006; ”Samarbeid og verdsetting, forebygging av kriminalitet i multietniske ungdomsmiljøer.” Det videreutvikles og etableres kontakt med flere etniske grupper.

Anbefalinger til periodemål brukermedvirkning

Nr.	Periodemål	Hvordan 2004 – 2008
1.	Tjenestene sørger for å ta brukerne, også de minoritetsetniske, med på råd gjennom brukerundersøkelser og høringer. <u>Status:</u> Innvandrerhøring /dialogkafe ble avholdt des.-03. Kommunen har fått innvilget støtte fra Cultiva til å arrangere folkemøte for innvandrere for å stimulere til nyskapning og nye arbeidsplasser.	Det arrangeres folkemøte i løpet av våren 2004, finansiert av Cultiva og kommunen. Flerfaglig forum sikrer kontakt med brukerne og innvandrersorganisasjonene. Tjenestene benytter sine vanlige brukerundersøkelser også overfor brukere med minoritetsbakgrunn.